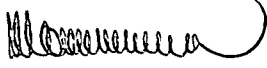

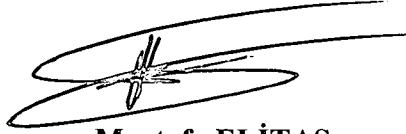
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

27 Mayıs 2013 gecesi Taksim Gezi Parkı'nda başlayan ve kamu düzenini ve barışını bozucu bir nitelik kazanan olayların tüm boyutlarıyla araştırılması ve bu tür üzücü olayların bir daha yaşanmaması için demokratik bir hukuk devletinde alınması gerekli önlemlerin tespiti amacıyla Anayasamızın 98., İçtüzüğü'nün 104 ve 105. Maddeleri gereğince, bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasını arz ve teklif ederiz.

Nurettin CANIKLI
Giresun Milletvekili
AK PARTİ Grup Başkanvekili

①

Mustafa ELİTAŞ
Kayseri Milletvekili
AK PARTİ Grup Başkanvekili

②

Ayşe Nur BAHÇEKAPILI
İstanbul Milletvekili
AK PARTİ Grup Başkanvekili

③

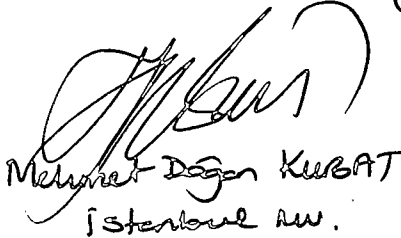
Ahmet AYDIN
Adıyaman Milletvekili
AK PARTİ Grup Başkanvekili

④

Mahir ÜNAL
Kahramanmaraş Milletvekili
AK PARTİ Grup Başkanvekili

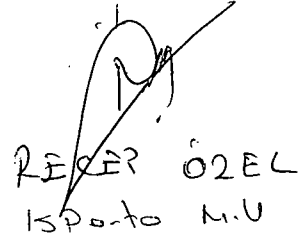
⑤

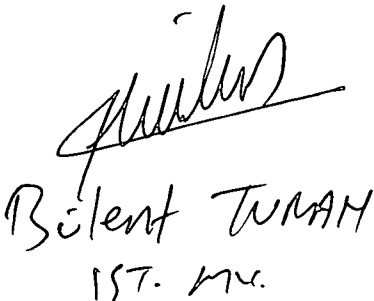
Mehmet Doğan KURBAN
İstanbul M.V.

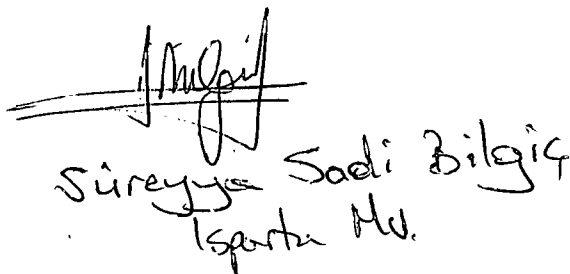
Ramazan Can
Kırıkkale M.V.

RECEP ÖZEL
İsparta M.V.

Bilent TURAN
İST. M.V.

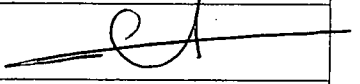
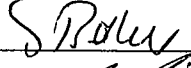
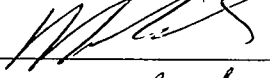
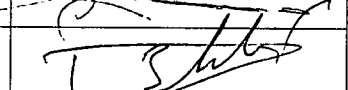
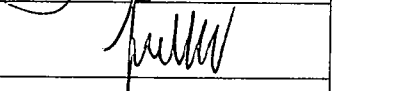
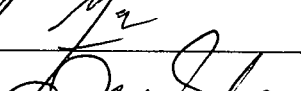
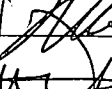
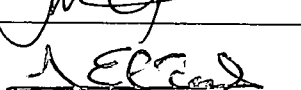
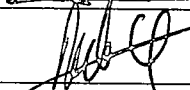
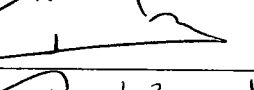
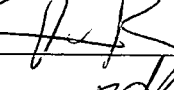
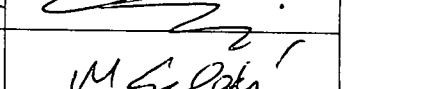
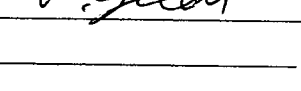

Süreyya Sadı BİLGİÇ
İsparta M.V.

MECLİS ARAŞTIRMA KOMİSYONU ÖNERGESİ İMZA LİSTESİ

ADI SOYADI	SEÇİM ÇEVRESİ	İMZASI
Zeynel ASLAN	TOKAT	Zeynel
Aliif Gökçay Kılıç	Samsun	Aliif
Mehmet ERSOY	SİNOP	Mehmet
Osman KAHVECİ	Karabük	Osman
Ahmet Tevfik UZUN	Mersin	Ahmet
M. Bilal MACİT	İstanbul	M. Bilal
Phao ŞEKER	Kocaeli	Phao
Ekrem ÇELİK	Apri	Ekrem
Fatih Han İNAL	Ordu	Fatih
Remet Coşkun	Yalova	Remet
Mustafa Hamarat	Ordu	Mustafa
İsmet SU	BURSA	İsmet
İlkan Daireli	İzmir	İlkan
İsmet Hamer	İstanbul	İsmet
İbrahim Yipit	İST	İbrahim
Hamza DAĞ	İzmir	Hamza
Yahya AKMAN	Sivas	Yahya
Hişeyin SAHİN	BURSA	Hişeyin
U. Cevat Akın	Malatya	U. Cevat Akın

MECLİS ARAŞTIRMA KOMİSYONU ÖNERGESİ İMZA LİSTESİ

ADI SOYADI	SEÇİM ÇEVRESİ	İMZASI
Özcan Ulupınar	Zonguldak	
Süleyman Bakır	Samsun	
Mehmet Akçüre	Sanlıurfa	
Murat ASLAN	Muş	
İsmail SAFA	İstanbul	
Salih FIRAT	Adıyaman	
M. Veli Gömür	Antalya	
Deniz Bakır	Gaziantep	
Hasan KARAL	Rize	
Alparslan Kocak	Niğde	
İlker GÜZEL	Ankara	
Mehmet Öntürk	HATAY	
Ömer Çelebi	Muş	
Devlet Mehmet Kocak	Osmaniye	
Erol TAŞ	Bingöl	
Abdülkerim Yılmaz	Hatay	
Fatih GÜZEL	Van	
İsmail Kaya	Ç. Kalk	
M. Kerim YILDIZ	AĞRI	
Oya Eronat	Diğerbaki	
Mehmet Gök	Giresun	

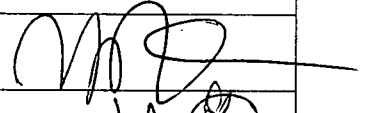
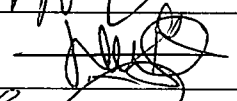
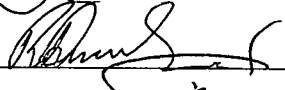
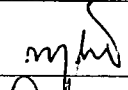
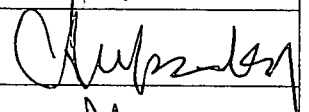
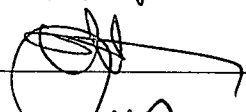
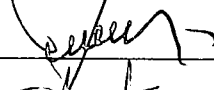
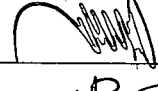
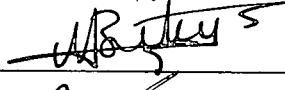
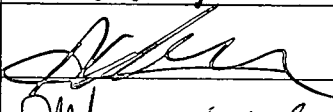
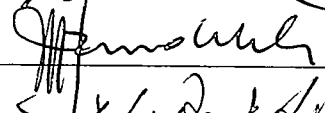
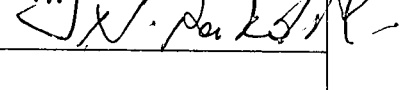
MECLİS ARAŞTIRMA KOMİSYONU ÖNERGESİ İMZA LİSTESİ

ADI SOYADI	SEÇİM ÇEVRESİ	İMZASI
ŞİRİN CİNAL	İSTANBUL	Şirin Cinal
ÇİĞDEM. M. ÖKTEN	MERSİN	Çiğdem M. Ökten
İbrahim Uzun	SORDAN	İbrahim Uzun
Öğür Kapan Kocak	Kırıkkale	Öğür Kapan Kocak
Mahmet Metiner	Adıyaman	Mahmet Metiner
Oktaay Saral	İstanbul	Oktaay Saral
M. Galip Ensarioğlu	Diyarbakır	M. Galip Ensarioğlu
HİNE LÖK BETAZ	DİTARBAKIR	HİNE LÖK BETAZ
Faruk Septioğlu	E laزی	Faruk Septioğlu
Halil Mavengül	Gordand	Halil Mavengül
Zeki Aygün	Kocaeli	Zeki Aygün
Hüseyin Vannan	Antalya	Hüseyin Vannan
SAFME SEYMENOĞLU	TRABZON	Safme Seymenoğlu
Osman ÖREN	SİİRT	Osman Ören
Panan Candemir Celik	BURSA	Panan Candemir Celik
SEME BAKAZIT Kacar	K. Meras	SEME BAKAZIT Kacar
TULAY SELAMOĞLU	Ankara	Tulay Selamoğlu
Orhan Kerasayar	Hatay	Orhan Kerasayar
Fevai Arslan	Düzce	Fevai Arslan
İsmail AYDIN	BURSA	İsmail Aydın
İsmail GÜNEŞ	UŞAK	İsmail Güneş
İlhan YERLİKAYA	KONYA	İlhan Yerlikaya
Fehmi KÜPÇÜ	BOLU	Fehmi Küpçü

MECLİS ARAŞTIRMA KOMİSYONU ÖNERGESİ İMZA LİSTESİ

ADI SOYADI	SEÇİM ÇEVRESİ	İMZASI
İdris SAHİN	Gankırı	İdris Sahin
İsmail KACIR	İst.	İsmail Kacir
Ömer Faruk ÖZ	Malatya	Ömer Faruk Öz
Ulungetton ARBAK	Erzurum	Ulungetton Arbak
Adnan YUMURT	Erzurum	Adnan Yumurt
Mehmet Sükrü ERDİNÇ	Adana	Mehmet Sükrü Erdinç
Mehmet Erdoğan	Gaziantep	Mehmet Erdoğan
Mehmet SARI	Gaziantep	Mehmet Sarı
Büyükmün ÖZELİK	BAĞCULAR	Büyükmün Özelik
Ahmet Beke ÇİTKİ	İst. m.	Ahmet Beke Çitki
FATİH ÇAKIR	Adana M.	Fatih Çakır
Osman ÇAKIR	Adana M.	Osman Çakır
H. H. M. M. M.	Burdur M.	H. H. M. M. M.
Osman B. B. B.	İst. M.	Osman B. B. B.
Nuseyri B. B. B.	İst. M.	Nuseyri B. B. B.
FATİH ŞAHİN	ANKA M.V.	Fatih Şahin
Hasan Fehmi KINAY	Kütahya M.	Hasan Fehmi Kinay
Feyzullah K. K. K.	İst.	Feyzullah K. K. K.
Bedrettin M. M. M.	Bursa	Bedrettin M. M. M.
Yusuf B. B. B.	Yozgat	Yusuf B. B. B.
Ali Ercoşkun	Bolu	Ali Ercoşkun

MECLİS ARAŞTIRMA KOMİSYONU ÖNERGESİ İMZA LİSTESİ

ADI SOYADI	SEÇİM ÇEVRESİ	İMZASI
Yılmaz TUNÇ	Bartın	
Halil ÖZCAN	Şanlıurfa	
A. Emin ÖNEN	Sonburca	
Gökçe Özdoğan Eng	ANTALYA	
Ayşe Gülmençli	Konya	
Reha Denemeç	Ankara	
Mahmut KAÇAR	Sonburca	
Ahmet Erdal FERAZAN	Niğde	
Murat GÖKTÜRK	Niğde	
Bilal UGAR	Derizli	
Uğur AYDÖMÜR	Manisa	
Mehmet DAVUT	Coruhlu	
Ali ASLİ	Bursa	
Mustafa BİLİCİ	UAV	
Murcan Dalkandak	Derizli	
Mehmet Fındıklı	Malatya	
Kevser PAKDİL	K. Maraş	

MECLİS ARAŞTIRMA KOMİSYONU ÖNERGESİ İMZA LİSTESİ

[illegible]

MECLİS ARAŞTIRMA KOMİSYONU ÖNERGESİ İMZA LİSTESİ

[illegible]

MECLİS ARAŞTIRMA KOMİSYONU ÖNERGESİ İMZA LİSTESİ

[illegible]

ÖZET

Türkiye, farklı etnik köken, inanç ve düşüncelere mensup vatandaşlarımızın barış içinde birlikte yaşadığı köklü bir medeniyete ve tarihe sahip güçlü ve büyük bir ülkedir. Türkiye'nin bütünlüğünü, birlik ve beraberliğini, barışını ve huzurunu bozmayı amaçlayan hiçbir eylem hoşgörüyü karşılanamaz.

Vatandaşların itirazlarını ve taleplerini hukukun sınırları içinde dile getirmesi, bu amaçla protesto, miting ve basın açıklamaları yapmaları Demokratik Hukuk Devletinde olağan karşılanması gereken bir durumdur. Zira demokrasi katılım, çokseslilik, açık fikirlilik ve hoşgörü temelinde anlam kazanır. Bu tür eylemlerin meşruiyeti, amaç, yöntem ve kullanılan araçlarla doğrudan ilişkilidir. Barışçıl amaçlara yönelik eylemlerin bizatihi amacı dışında, kullanılan yöntem ve araçlar bakımından da hukukun izin verdiği nitelikte ve meşru olması zorunludur. Zira aksi durum, anarşi ve kaos doğurur ve hiçbir demokratik rejimde kabul edilemez. 27 Mayıs 2013 gecesi İstanbul, Taksim Gezi Parkı civarında yol genişletme çalışmaları çerçevesinde başka yerlere nakledilmek üzere bazı ağaçların sökülmesine karşı tepki olarak 40-50 kişilik bir grubun gösterileriyle başlayan, bilahare kamu düzenini ve toplumsal barışı bozucu bir nitelik kazanan müessif olayların sebep ve sonuçları ile ülkeye doğrudan veya dolaylı olarak verdiği zararların araştırılmasında fayda mülahaza edilmektedir.

Taksim Gezi Parkı Projesi kapsamında ve bir meseleye özgü olarak başlayan protestolar, kısa zamanda herhangi bir amacı veya talebi olmayan, hükümet aleyhtarı, şiddet ve vandalizm görüntülerine sahne olan ideolojik bir harekete dönüşmüştür. Sosyal medyada sıkça dezenformasyon yapılmış, olaylar abartılmış ve provakatif bir dil kullanılmıştır (*"katliam", "isyan", "sosyal ağların bloke edildiği", "bir iç savaşın çıktığı", "onlarca hatta yüzlerce ölü olduğu", "soykırım yapıldığı", "binlerce kişinin kayıp olduğu" gibi*). Bu dil, ayrıştırıcı, kışkırtıcı bir şiddet dilidir. Sosyal medyada kitleleri provoke etmeyi amaçlayan çok sayıda iddia ve fotoğraf paylaşılmış ve bazı gazetelerin internet sayfaları ile bazı ulusal ve uluslararası basında bu iddiaları teyit etmeden haber yapmışlardır.

Çevreye verilen zararlara yönelik girişilen barışçıl amaç taşıyan protesto eylemlerinin, bu amaç dışına çıkılarak Hükümet aleyhtarı bir nitelik kazanması, güvenlik güçleriyle çatışmaya, kamuya ve özel şahıslara ait mallara zarar vermeye, vatandaşın can ve mal güvenliğini tehdit eder boyutlara ulaşması, yani kamu düzenini ve barışını temelinden sarsmaya ve bozmaya yönelmesi, amacın meşruiyetini ortadan kaldırmıştır.

Kullanılan yöntemlerin barışçıl amaca uygun olması gerekirken yakma, yıkma, kırma, dökme, tahrip etme gibi zarar vermeye yönelik şiddetin, eylemlerde bir yöntem olarak benimsenmesi, şiddetin tahrik ve teşvik edilmesi, bu eylemlerde yakıcı, patlayıcı, öldürücü, yaralayıcı ve tahrip edici nitelikteki araç ve gereçlerin kullanılması da eylemlerin gayrimeşru olması sonucunu doğurur.

Kamu düzenini sağlama görevini ifa eden kolluk güçleri bu çerçevede yasaların kendilerine verdiği yetki çerçevesinde olaylara müdahalelerde bulunmuştur. Bu yetkiyi kullanırken bazı kolluk güçlerinin yetki sınırlarını aşması normal karşılanamayacağı gibi, kamu düzenini ve barışını bozmaya yönelik yasadışı eylemlere karşı hukukun kendisine tanıdığı yetkileri kullanması, yani görevini yerine getirmesi de eleştirilemez. Nitekim bu olaylarda görevinin sınırlarını aşan kolluk güçleri ile diğer kamu görevlileri hakkında yasal işlemler derhal başlatılmıştır.

Özgürlükçü demokratik rejimlerde esas olan irade, milletin iradesidir. İktidarın kaynağı ve meşruiyeti bu iradeye dayanır. Bu rejimlerde iktidarlar milli iradenin tezahür ettiği hür ve serbest seçimler yoluyla göreve gelir; iktidarın görevde kalması veya görevden ayrılması da ancak demokrasinin kurum ve kuralları çerçevesinde mümkün olur. Bunun dışında bir yolu benimsemek demokratik sistemlerde asla kabul edilemez bir yaklaşımdır. İktidarı sandık yerine kaba kuvvete başvurarak sokakta arama girişimleri demokrasilerde kabul edilemez bir tarzdır. Bunlara alet olan siyaset anlayışı da acziyetin ve milletten kopukluğun bir göstergesidir.

Ülkemizde şiddet kültürü yerine birlikte barış içinde yaşama kültürünü geliştirmek, sorunlarımızı hukukun sınırları içinde dile getirmek ve çözüm yolları aramak, başta siyasi partiler olmak üzere tüm ülke insanına düşen önemli bir görevdir.

Geçmişte yaşanan acı tecrübelerden ders alarak, Gezi Parkı olaylarıyla başlayan eylemlilik sürecinin sebep ve sonuçlarının araştırılıp, tüm boyutlarıyla değerlendirilerek, alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi için bir Meclis Araştırması Komisyonu kurulması amacıyla işbu önerge verilmiştir.

GEREKÇE

27 Mayıs 2013 gecesi İstanbul, Taksim Gezi Parkı civarında yol genişletme çalışmaları çerçevesinde başka yerlere nakledilmek üzere bazı ağaçların sökülmesine karşı tepki olarak 40-50 kişilik bir grubun gösterileriyle başlayan, bilahare kamu düzenini ve toplumsal barışı bozucu bir nitelik kazanan müessif olayların iç ve dış bağlantılarının, ülkeye doğrudan veya dolaylı olarak verdiği zararların araştırılmasında fayda mülahaza edilmektedir.

1) GEZİ PARKI PROJESİNİN NİTELİĞİ

A) TAKSİM MEYDANI YAYALAŞTIRMA PROJESİ

İstanbul İli, Beyoğlu İlçesi, Taksim Meydanı Yayalaştırma Projesi kapsamında yürütülen proje, Taksim Meydanı düzenlemesi ve Topçu Kışlası'nın yeniden inşasını öngören iki aşamalı kentsel bir projedir. **İlk aşamada**, meydan ve civarındaki araç trafiği yer altına alınarak İstanbul'a tam anlamıyla bir meydan kazandırılması hedeflenmektedir ki bu aşama % 70 oranında tamamlanmıştır. Meydan düzenlemesi kapsamında, halen toplamda 54.306 m²'lik bir bölümü kapsayan yaya alanı, 98 bin m²'ye çıkacaktır. **İkinci aşamada ise**, 1940'ta yıktırılan Topçu Kışlası'nın aslına uygun olarak yapılması öngörülmektedir. Bu proje, yeni yapı şehir müzesi, sanat galerileri, kitabevleri, vb. donatılardan oluşmaktadır.

Beyoğlu İlçesi, Taksim Meydanı Yayalaştırma Projesi Alanı; 21.05.2009 tasdik tarihli 1/5000 ölçekli Kentsel Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planında ve 21.12.2010 tasdik tarihli 1/1000 ölçekli Kentsel Sit Alanı Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planında, büyük bir kısmı Ulaşım Transfer Merkezi Alanı içinde kalan Meydan (Taksim Meydanı), Yaya Yolları, Yollar, Park Alanı (Taksim Gezi Parkı) nda kalmaktadır. Ayrıca proje alanı içinden Metro Hattı, Finiküler Hattı ile Nostaljik Tramvay Hattı geçmektedir. 1/1000 ölçekli Koruma Amaçlı Uygulama imar Planında, proje alanı içinde yer alan Taksim Cumhuriyet Anıtı alanında tescilli anıt eser taraması bulunmaktadır.

Beyoğlu ilçesi, Taksim Meydanı Yayalaştırma Projesine ilişkin 1/5000 ölçekli Koruma Amaçlı Nazım İmar Plan tadilatı ile 1/1000 ölçekli Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planı tadilatı, İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisinin 16.09.2011 tarihli ve 2111 sayılı kararıyla –ilgili tüm kurum ve kuruluşların da görüşleri alınmak suretiyle- Ak Parti, CHP, MHP, Saadet Partisi ve bağımsız üyelerin OYBİRLİĞİYLE kabul edilmiştir. Söz konusu plan 4 Ocak 2012'de Anıtlar Kurulu tarafından aynen onaylanmıştır.

Yapılması planlanan proje ile toplamda 98.000 m²'lik yayalaştırılmış alan elde edileceği, 09.02.2011 gün ve 4225 sayılı İstanbul II Nolu K.ve T.V.K.B. Kurulu Kararı ile korunması gerekli kültür varlığı olarak tescil edilen "**Taksim Kışlası**"nın da; Kentsel Tasarım Projesi ile bir bütünlük içerisinde değerlendirileceği karara dayanak belgelerden anlaşılmaktadır.

B) TAKSİM MEYDANI YAYALAŞTIRMA PROJESİ KAPSAMINDA CUMHURİYET CADDESİNDE BULUNAN AĞAÇLAR İÇİN AĞAÇ RÖLÖVE, REVİZYON VE TRANSPLANTASYON RAPORU:

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı, Ulaşım Daire Başkanlığı, Ulaşım Koordinasyon Müdürlüğü tarafından yapılan 21.11.2012 tarihli ve M.34.1.İBB.0.25.53-604-RTN:1252473 sayılı yazılı müracaat ile, İ.Ü. Orman Fakültesi Dekanlığından, İstanbul İli, Beyoğlu İlçesi, Taksim Meydanı Yayalaştırma Projesi kapsamında Cumhuriyet Caddesi üzerinde bulunan ağaçlar için Ağaç Röleve, Revizyon ve Transplantasyon Planı ve Raporunun hazırlanması talep edilmiştir.

İ.Ü. Orman Fakültesince görevlendirilen Prof.Dr.Ahmet YEŞİL ve Yrd.Doç.Dr.Necmettin ŞENTÜRK'ten oluşan komisyon arazi çalışmalarını 25.11.2012 ve 01.12.2012 tarihlerinde gerçekleştirmiştir. Komisyon tarafından hazırlanan 4.12.2012 tarihli raporun sonuç bölümünde şu değerlendirmelere yer verilmiştir;

“İstanbul İli, Beyoğlu İlçesi, Taksim Meydanı, Yayalaştırma Projesi kapsamında Cumhuriyet Caddesi üzerinde bulunan ağaçlar için yapılan ölçüm, gözlem ve incelemeler ile söz konusu cadde üzerindeki trafik akışını zemin altına alan ulaşım projesi içerisinde kalan 65 adet yapraklı ve 1 adet iğneli olmak üzere toplam 66 adet ağaç ve ağaççık formunda bitki belirlenmiştir. Bu ağaç ve ağaççıklara ilişkin tüm bilgiler Ek.l’de verilen Tablo.l’de ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

Söz konusu ulaşım projesi içerisinde kalan çeşitli çap gruplarında ve çeşitli ağaç türlerindeki ağaçlarda yapılan ölçümler ile büroda yapılan çizim ve değerlendirmelerden sonra aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır;

a-) Taksim, Cumhuriyet Caddesi üzerinde bulunan ve söz konusu cadde üzerindeki trafik akışını zemin altına alan ulaşım projesi içerisinde kalan ağaçlar arasında anıt niteliğinde bir ağaç bulunmamaktadır.

b-) Taksim Cumhuriyet Caddesi üzerinde bulunan ve söz konusu cadde üzerindeki trafik akışını zemin altına alan ulaşım projesi içerisinde kalan ve Tablo l’de (Ek.l) dikili kuru, kurumak üzere veya sağlıksız olarak belirtilmiş olan ağaçların, şiddetli fırtına ve rüzgarlı havalarda devrilme riski taşımaları nedeniyle can ve mal güvenliği açısından kesilerek sahadan çıkarılması gerekir.

c-) İstanbul 4 Numaralı Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonu’nun 20.11.2012 tarih ve 224 sayılı Kararında Taksim Cumhuriyet Caddesi üzerinde Toplam 144 adet ağacın bulunduğu belirtilmektedir. Komisyonumuz tarafından saptanan ağaçların sayısı ise 66 adettir. Bu farklılığın nedeni; İBB yetkilileri tarafından verilen bilgiye göre; birkaç yıl önce dikilen ve çapı 10 cm’nin altında olan bu ağaçların sökülerek Çağlayan meydanına dikilmesinden kaynaklanmaktadır.

d-) Taksim, Cumhuriyet Caddesi üzerinde bulunan ve söz konusu cadde üzerindeki trafik akışını zemin altına alan ulaşım projesi içerisinde kalan ağaçların çap gruplarına dağılımı Tablo 2’de gösterilmiştir. Bu ağaçların;

- *Yukarıda ayrıntılı bir şekilde açıklanan **transplantasyon yöntemlerine göre,***
- *Uygun makine ve ekipmanları kullanan uzman bir ekip tarafından,*
- *Vejetasyon dönemi dışında kalan (**İstanbul koşullarında Kasım-Mart ayları arasında**) uygun bir zamanda, ilgili kurum ve kuruluşlarca uygun görülecek bir yere,*
- *Uzman orman mühendisinin/orman yüksek mühendisinin **gözetim ve denetiminde,***

taşınmaları teknik olarak mümkündür.

Bu ağaçların taşınması sırasında;

➤ ***Taşınacak ağaçların;** taşıma işleminden önce tepe budamasının yapılması, söküm hazırlanması, sökümü, taşınması ve yeni yerine dikimi **işlemleri,** yukarıda ayrıntılı olarak açıklanan esaslar dahilinde uzman bir ekip tarafından yapılmalıdır. Taşıma sırasında, yukarıda verilen tüm esaslara uyulmalıdır.*

➤ *Büyük boyutlu ağaçlarda, taşımaya esas kök kitlesinin belirlenmesi için, kök çevresinde profil çukurları açılarak kök yoğunluğunun tespit edilmesine yönelik gözlem ve değerlendirmeler yapılmalıdır.*

➤ *Başta budamalara tahammüllü türler olmak üzere yaprağını döken türlerde, **söküm öncesinde dengeleme budamaları yapılmalıdır.***

➤ ***Transplantasyon işlemleri sonrasında gerekli bakım önlemlerinin (yeterli ve düzenli sulama, kök çevresinde malçlama, mekanik etkilere karşı 3 veya 4 yerden kuşaklama) titizlikle yapılması gereklidir. Çünkü, nakledilen ağaçların tutma başarısı, büyük ölçüde bakım önlemlerine de bağlıdır.”***

2) TOPLANTI VE GÖSTERİ YÜRÜYÜŞÜ DÜZENLEME HAKKI (PROTESTO HAKKI)

Çağdaş toplum düzeninde, devlet tüzelkişiliğine, gerçek kişilere verilmeyen üç temel yetki verilmiştir. Bunlar **vergi salma yetkisi, zor kullanma yetkisi ve para basma yetkisidir**. Bu üç yetki sayesinde “devlet egemenliği” veya “devletin üstün iradesi” gerçekleşmektedir. Toplumsal yaşamı; adalet ve istikrar içinde mümkün kılan unsur, devletin bu üstün iradesidir. (AYMK.,E.1988/7,K. 1988/27,T.27.9.1988) Anayasa Mahkemesinin bir kararında da belirtildiği gibi, **kamu düzeni deyimi**, belli edilmesi güç bir anlam taşımakla birlikte, **toplumun huzur ve sükûnunun sağlanmasını, devletin ve devlet teşkilâtının korunmasını amaç** alan herşeyi ifade eder. Bir başka deyimle toplumun her alandaki düzeninin temelini oluşturan bütün kuralları kapsar (Anayasa Mahkemesi 28/1/1964 günlü, E: 1963/28, K: 1964/8, Kararlar Dergisi, Sayı: 2, Sayfa: 47). AYMK.,E.1976/27,K.1976/51,T. 18 ve 22/11/1976

Bir düşünce veya görüşün toplu olarak açıklanmasını ifade eden **toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı**, uluslararası sözleşme ve belgeler ile ulusal hukukta ayrıntılı bir şekilde düzenlenmiştir.

İnsan Hakları Evrensel Bildirisi'nin (İHEB) 20. maddesinin 1. fıkrasında, **herkesin barışçı toplanma hakkına** sahip olduğu belirtilmiş, Birleşmiş Milletler Siyasi ve Medeni Haklar Sözleşmesi'nin 21. maddesinde de; **"Barışçıl bir biçimde"** toplanma hakkı hukuk tarafından tanınır. Bu hakkın kullanılmasına ulusal güvenliği veya kamu güvenliğini, kamu düzenini (ordre public), sağlık veya ahlakı veya başkalarının hak ve özgürlüklerini koruma amacı taşıyan, demokratik bir toplumda gerekli bulunan ve hukuka uygun olarak getirilen sınırlamaların dışında başka hiçbir sınırlama konamayacağı hükmüne yer verilmiştir.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 11. maddesinin 1. fıkrasında; **"Herkesin asayışı bozmayan toplantılara"** katılma hakkına sahip olduğu, 2. fıkrasında ise, bu hakkın demokratik bir toplumda, zorunlu tedbirler niteliğinde olarak, ulusal güvenliğin, kamu emniyetinin korunması, kamu düzeninin sağlanması ve suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığın veya ahlakın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması amaçlarıyla ve ancak yasayla sınırlanabileceği belirtilmiştir.

03.10.2001 gün ve 4709 sayılı Yasanın 13. maddesi ile yeniden düzenlenen **Anayasamızın 34. maddesinde** ise, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 11. maddesi ile örtüşecek şekilde; herkesin, önceden izin almadan, **silahsız ve saldırısız toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına sahip olduğu** belirtildikten sonra, bu hakkın ancak, milli güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlığın ve genel ahlakın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması amacıyla ve kanunla sınırlanabileceği ve kullanılmasında uygulanacak şekil, şart ve usullerin kanunda gösterileceği öngörülmüştür. Anayasanın 34.maddesinin gerekçesine göre ise; *“Düşünceyi açıklama hürriyetinin icrası niteliğindeki diğer bir hak da kişilerin bir araya gelerek toplantı veya gösteri yürüyüşü*

*düzenleyebilmeleri hakkıdır. Bu hürriyetin de mevcudiyeti, toplantı yahut gösteri yürüyüşünün izin şartına bağlanmamasını gerektirmektedir. **Toplantı veya gösteri yürüyüşünün silahsız ve saldırsız olması bu hakkın kullanılabilmesinin ilk şartıdır.** Maddenin birinci fıkrası ile bu hususlar hüküm altına alınmış bulunmaktadır.”*

Ülkemizde de bu hakkın Anayasa'nın 34. maddesi ve uluslararası sözleşmelerdeki hükümlere uygun olarak kullanılmasını sağlamak üzere, toplantı ve gösteri yürüyüşleri, **2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasası'nda** ayrıntılı olarak düzenlenmiş, yasanın 1. maddesinde; yasanın amaç ve kapsamı belirlendikten sonra; 3. maddesinin 1. fıkrasında, herkesin, önceden izin almaksızın, bu kanun hükümlerine göre silahsız ve saldırsız olarak kanunların suç saymadığı belirli amaçlarla toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına sahip olduğu, **7. maddesinde ise, toplantı ve yürüyüşlere ve bu amaçla toplanmalara güneş doğmadan başlanamayacağı, açık yerlerdeki toplantılar ile yürüyüşlerin güneşin batışından bir saat önceye, kapalı yerlerdeki toplantıların ise saat 23.00'e kadar sürebileceği belirtilmiş, 10. maddesinin 1. fıkrasında; toplantı yapılabilmesi için, düzenleme kurulu üyelerinin tamamının imzalayacakları bildirimin, toplantının yapılmasından en az 48 saat önce ve çalışma saatleri içinde toplantının yapılacağı yerin bağlı bulunduğu valilik veya kaymakamlığa verileceği hükmü ile, toplantı ve gösteri yürüyüşü yapmak için bildirim zorunluluğu getirilmiş olup, bu zorunluluğun nedeni, kamu düzenini yakından ilgilendiren bu özgürlüğün kullanılmasında yetkili otoritelerin barış ve düzeni korumak için gerekli önlemleri alması, idarece yerine getirilmesi gereken işlemlerin eksiksiz olarak yapılmasının sağlanması, kötüye kullanılması ve yasaya aykırı hareket edilmesi halinde de sorumluların tespiti.** (Yargıtay Ceza Genel Kurulu, E. 2004/8-65,K. 2004/117,T. 11.5.2004)

2911 sayılı Kanunun 2.maddesine göre; **a) Toplantı;** belirli konular üzerinde halkı aydınlatmak ve bir kamuoyu yaratmak suretiyle o konuyu benimsetmek için gerçek ve tüzelkişiler tarafından bu Kanun çerçevesinde düzenlenen açık ve kapalı yer toplantılarını, **b) Gösteri yürüyüşü;** belirli konular üzerinde halkı aydınlatmak ve bir kamuoyu yaratmak ve o konuyu benimsetmek için gerçek ve tüzelkişiler tarafından bu Kanun çerçevesinde düzenlenen yürüyüşleri, ifade eder.

2911 sayılı Kanunun 22.maddesinde; “*Genel yollar ile parklarda, mabetlerde, kamu hizmeti görülen bina ve tesislerde ve bunların eklentilerinde ve Türkiye Büyük Millet Meclisine bir kilometre uzaklıktaki alan içinde toplantı yapılamaz ve şehirlerarası karayollarında gösteri yürüyüşleri düzenlenemez./ Genel meydanlardaki toplantılarda, halkın ve ulaşım araçlarının gelip geçmesini sağlamak üzere valilik ve kaymakamlıklarca yapılacak düzenlemelere uyulması zorunludur.*” Hükmüne yer verilmiş; Kanunun 23. maddesinin, a) bendinde, 9 ve 10'uncu madde hükümlerine uygun biçimde bildirim verilmeden veya toplantı veya yürüyüş için belirtilen gün ve saatten önce veya sonra; c) bendinde ise 7'nci madde hükümleri gözetilmeksizin, yapılan toplantılar veya gösteri yürüyüşlerinin **kanuna aykırı sayılacakları** hükümlerine yer verilerek, 28. maddesinin 1. fıkrasında, kanuna aykırı toplantı

veya gösteri yürüyüşleri düzenleyen veya yönetenlerle bunların hareketlerine katılanların, fiilleri daha ağır bir cezayı gerektiren ayrı bir suç teşkil etmediği takdirde cezalandırılacakları belirtilmiştir.

2911 sayılı Kanunun 24/son maddesinde; *“Toplantı veya gösteri yürüyüşlerinin Kanuna aykırı olarak başlaması hallerinde; güvenlik kuvvetleri mensupları, olayı en seri şekilde mahallin en büyük mülki amirine haber vermekle beraber, mevcut imkanlarla gerekli tedbirleri alır ve olaya müdahale eden güvenlik kuvvetleri amiri, topluluğa dağılmaları, aksi halde zor kullanılarak dağıtılacakları ihtarında bulunur ve topluluk dağılmazsa zor kullanılarak dağıtılır.”* 2911 sayılı Kanunun 27. maddesinde ise; *“ Halka karşı, doğrudan doğruya veya ses yükselten veya ileten herhangi bir alet veya araç ile söz söyleyerek veya seslenerek veya basılmış veya çoğaltılmış veya elle yazılmış veya çizilmiş kağıtları duvarlara veya diğer yerlere yapıştırarak veya dağıtarak veya benzeri araç ve yollarla halkı Kanuna aykırı toplantı veya yürüyüşe özendirmek veya kışkırtmak yasaktır./Bu hareketler güvenlik kuvvetlerince derhal men edilir.”* Hükümlerine yer verilmiştir.

2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu’nun 6. maddesinin 2. fıkrasında “Şehir ve Kasabalarda ve gerekli görülen diğer yerlerde, hangi meydan ve açık yerlerde veya yollarda toplantı veya yürüyüş yapılabileceği, bu toplantı ve yürüyüş için, toplanma ve dağılma yerleri ile izlenecek yol ve yönler, Vali ve Kaymakamlıklarca kararlaştırılarak alışılmış araçlarla önceden duyurulur. Bu yerler hakkında sonradan yapılacak değişiklikler, duyurudan (15) gün sonra geçerli olur. Toplantı yerlerinin tespitinde, gidiş gelişin güvenliğini bozmayacak ve pazarların kurulmasına engel olmayacak biçimde, toplantıların genel olarak yapıldığı, elektrik tesisatı olan yerler tercih edilir.” ve **aynı kanunun uygulanmasına dair yönetmeliğin 3. maddesinde;** “Kanun hükümleri esas alınarak, İl ve İlçe sınırları içinde açık yer toplantısı yapılacak mahaller, gösteri yürüyüşü yapılacak güzergah, yürüyüşe geçmek üzere toplanılacak yerler ile dağılma yerleri, afiş ve pankart asılacak yerler, mahallin en büyük mülki amirince açık ve kesin bir şekilde tespit edilerek krokiye bağlanır ve alışılmış araçlarla ilan olunur. İlan tutanağı dosyasında saklanır. Tespit edilen yer, güzergah ve bunlara ilişkin krokiler her yıl Ocak ayında veya gerektiğinde gözden geçirilir, değişiklik yapılırsa bu değişiklikler ilan edilir.” hükmü yer almaktadır.

Bu mevzuat hükümleri çerçevesinde İstanbul Valiliği tarafından, 2013 yılı içerisinde **İstanbul il sınırları içinde yapılacak toplantı ve gösteri yürüyüşler için belirlenen alanları** şunlardır:

1-KADIKÖY İLÇESİNDE;

A) KADIKÖY İSKELE MEYDANI

1. Toplanma Alanı : Dr.Eyüp Aksoy Caddesi üzeri Tepe Nautilus önü,
(Alana yaklaşık 1150 metre)
- Yürüyüş Güzergahı : Dr.Eyüp Aksoy Caddesi, Orgeneral Şahap
Gürler Caddesi, Rıhtım Caddesi
2. Toplanma Alanı : Tıbbiye (Duvardibi) Caddesi üzeri Eski Et Balık
Kurumu önü (Alana yaklaşık 700 metre)
- Yürüyüş Güzergahı : Rıhtım Caddesi
3. Toplanma Alanı : Tıbbiye (Duvardibi) Caddesi Burhan Felek
Caddesi Kesişimi üzeri Haydarpaşa Numune
Hastanesi önü (Alana yaklaşık 1430 metre)
- Yürüyüş Güzergahı : Tıbbiye (Duvardibi) Caddesi, Rıhtım Caddesi
- Dağılma Yön ve Yerler : Albay Faik Sözdener Caddesi, Rıhtım Caddesi,
Söğütlü Çeşme Caddesi ve Vapur İskeleleri
- Afiş ve Pankart Asılacak Yerler : Düzenleme Kurulunun Bildirimleri doğrultusunda
İstanbul Valiliğinin Olur vereceği afiş ve pankartlar,
İstanbul Büyükşehir belediyesi ile İlçe belediyelerinin
uygun göreceği yerlere asılır.

B) YENİ SALI PAZARI

**YENİ SALI PAZARINDA, SALI VE CUMA GÜNLERİ SEMT PAZARI
KURULDUĞUNDAN BU ALANI SALI VE CUMA GÜNLERİ DIŞINDA
KULLANILACAKTIR.**

- İlk Toplanma Alanı : Dr. Eyüp Aksoy Caddesi üzeri Tepe Nautilus önü,
(Alana yaklaşık 1970 metre)
- Yürüyüş Güzergahı : Dr. Eyüp Aksoy Caddesi, Sarayardı Caddesi,
Kurbağalıdere Caddesi, Uzunçayır Caddesi
- Toplantı Alanı :Yeni Salı Pazarı
- Dağılma Yön ve Yerler :Uzunçayır caddesi Kurbağalıdere caddesi
- Afiş ve Pankart Asılacak Yerler : Düzenleme Kurulunun Bildirimleri doğrultusunda
İstanbul Valiliğinin Olur vereceği afiş ve pankartlar,
İstanbul Büyükşehir belediyesi ile İlçe belediyelerinin
uygun göreceği yerlere asılır.

2- KARTAL İLÇESİ;

KARTAL MEYDANI

İlk Toplanma Alanı	: Neyzen Tevfik caddesi Türk Büyükleri Anıtı önü (alana yaklaşık 500 metre)
Yürüyüş Güzergahı	: Neyzen Tevfik Caddesi ve Hükümet konağı önü
Toplantı Alanı	: Kartal Meydanı (Atatürk Halk Parkı)
Dağılma Güzergahları	: Neyzen Tevfik Caddesi, Hürriyet Caddesi, Çınarbaşı Caddesi, Çetin Emeç Bulvarı
Afiş ve Pankart Asılacak Yerler	: Düzenleme Kurulunun Bildirimleri doğrultusunda İstanbul Valiliğinin Olur vereceği afiş ve pankartlar, İstanbul Büyükşehir belediyesi ile İlçe belediyelerinin uygun göreceği yerlere asılır.

3-ZEYTİNBURNU İLÇESİ;

KAZLIÇEŞME MEYDANI

İlk Toplanma Alanı	: 10.Yıl Caddesi üzeri üst geçide gelmeden 50 metre ilerisi, Demirhane Caddesi girişi (Alana yaklaşık 1000 metre)
Yürüyüş Güzergahı	: 10.Yıl Caddesi, Abay Kunanbay Caddesi üzerinden alana giriş
Toplantı Alanı	: Kazlıçeşme Meydanı (Alan girişinin tam karşısı)
Dağılma Yön ve Yerler	: Abay Kunanbay Caddesi, 10.Yıl Caddesi, Gençosman Caddesi
Afiş Ve Pankart Asılacak Yerler	: Düzenleme Kurulunun Bildirimleri doğrultusunda İstanbul Valiliğinin Olur vereceği afiş ve pankartlar, İstanbul Büyükşehir belediyesi ile İlçe belediyelerinin uygun göreceği yerlere asılır.

3) OLAYLARIN BAŞLAMA GEREKÇESİ VE SEYRİ

27 Mayıs akşamı, Onaylı Taksim Meydanı Yayalaştırma Projesi kapsamında **İ.Ü. Orman Fakültesi Dekanlığından** alınan **Ağaç Röleve, Revizyon ve Transplantasyon Planı ve Raporu çerçevesinde** Cumhuriyet caddesinde bulunan ağaçlardan birkısının başka yerlere nakledilmek üzere sökülmeğe başlanması ve cadde genişletme çalışmaları nedeniyle parkın Asker Ocağı caddesine bakan duvarının 3 metrelik kısmının yıkılması, çevrecilik duyarlılığı ile hareket ettiğini iddia eden 40-50 kişilik protestocu bir grubun tepkisi ile karşılanmıştır.

Önce küçük bir grubun Taksim Gezi Parkı'ndaki protestosuyla başlayan gösteriler, polisin olaya müdahalesi sırasında aşırı biber gazı ve tazyikli su kullanmak suretiyle orantısız güç kullandığı ileri sürülerek sosyal medyada ve bazı televizyon kanallarında provakatif söylemlerle tahrik edilerek kalabalıkların sokaklara dökülmesi yönünde yaygın bir kara propaganda başlatılmıştır. Bu kapsamda Türkiye dışındaki bazı şiddet olaylarına dair insanları tahrik edici görüntüler sanki Türkiye'de olmuşçasına kamuoyuna sunulmuştur. Daha sonra birkaç gün içinde özellikle sosyal medya üzerinden başta yasadışı örgütler olmak üzere iç ve dış bazı mihrakların tahriki ve teşviğiyle olaylar farklı illere yayılmış, insanlar sokaklara dökülmüş, olaylar hem içerde hem de dışarıda Türkiye'nin ve Hükümetin itibarını tahrip etmeye,hatta hükümeti yıkmaya yönelik yasadışı eylemlere dönüşmüştür.

Sosyal medyada sıkça dezenformasyon yapılmış, olaylar abartılmış ve provakatif bir dil kullanılmıştır ("*katliam*", "*isyan*", "*sosyal ağların bloke edildiği*", "*bir iç savaşın çıktığı*", "*onlarca hatta yüzlerce ölü olduğu*", "*soykırım yapıldığı*", "*binlerce kişinin kayıp olduğu*" gibi). Bu dil, ayrıştırıcı,kışkırtıcı bir şiddet dilidir. Sosyal medyada kitleleri provoke etmeyi amaçlayan çok sayıda iddia ve fotoğraf paylaşılmış ve bazı gazetelerin internet sayfaları da bu iddiaları teyid etmeden haber yapmıştır.

Eylemlere destek veren bazı ünlüler, kanaat önderleri ve yerli ve yabancı gazeteciler ve siyasetçiler halkı galeyana getirici,ayrıştırıcı ve toplumsal duyarlılıkları kaşıyıcı şekilde beyan ve mesajlar vermiş; gerçek dışı haber ve görüntüleri teyit etmeden 'retweet' etmiş ve sanal bir savaş ortamı yaratılmış;bütün bunların sonucu kitleler rijid biçimde provake edilmiştir.

Gezi Parkı olaylarının başlaması ile Türkiye'de atılan "tweet" sayısı 8 milyondan 35 milyona kadar çıkmıştır. Bir sanatçının twitter'da attığı "**Mesele sadece Gezi Parkı değil arkadaş, sen hala anlamadın mı? Hadi gel**" çağrısı da durumun sadece görüldüğü gibi masum bir çevresel duyarlılıktan öte anlamları olduğunu da ortaya koymuştur. Gezi Parkı düzenlemesine itiraz olarak başlayan protestolar, hükümet aleyhtarı, şiddet ve vandalizm görüntülerine sahne olan ideolojik bir harekete dönüşmüştür. İzinsiz gösterilerde, polis ve göstericiler arasında çatışmalar yaşanmıştır.

4) POLİSİN MÜDAHALE YÖNTEMİ VE DİĞER ÜLKE UYGULAMALARI

Olayların **ilk iki gününde** kalabalıklar konvansiyonel yöntemlerle kontrol altına alınmaya çalışılmıştır. Fakat bu süreçte bazı polisler tarafından biber gazının aşırı kullanımı durumu söz konusu olmuş ve Başbakan Erdoğan, bu durumdan rahatsızlığını ifade etmiştir. Soruşturma kapsamında bazı güvenlik güçleri açığa alınmış, çadır yakmaya karıştıkları ifade edilen 7 zabitanın işine son vermiştir.

Güvenlik güçleri, Gezi olayları boyunca, 2911 sayılı Toplantı, Gösteri ve Yürüyüş Kanununa aykırı olmayan hiçbir protestoya müdahale etmemiştir. Müdahale edilen eylem ve yürüyüşler kamu düzenini bozan, sivillerin güvenliğini tehdit eden, şiddet ve vandalizm içeren protestolardır.

Protestoların başladığı ilk birkaç gün içinde, daha fazla gerilim yaşanmaması için, 1 Haziran Cumartesi günü saat 16.00'da polise Taksim meydanından geri çekilme talimatı verilmiş ve ardından Gezi Parkı, protestocular ve diğer vatandaşlara açılmıştır. İstanbul, Ankara, İzmir ve diğer kentlerde barışçıl gösterilere müdahale edilmemiştir.

Polisin geri çekilerek parkın halka açılması, Taksim bölgesindeki gerilimi düşürmüştür. Ancak bu kez de bazı militan gruplar Beşiktaş'taki Başbakanlık ofisine ellerinde sopalar ve taşlarla yürüyüşe geçmiştir. Kamera görüntüleri bu grubun değişik yasadışı örgütlerin bayrak ve flamalarını taşıdığını ve yürüyüş esnasında yol üzerindeki kamu ve özel mülklere zarar verdiklerini göstermektedir.

Ankara'da protestoculara Kızılay/Güven Park'ta eylem yapma izni verilmiş, ancak İstanbul'da olduğu gibi bazı gruplar Kızılay'daki Başbakanlık merkez binasına saldırmaya kalkışmıştır.

22 Haziran günü, olaylarda hayatını kaybedenleri anmak istediklerini belirten göstericilere Taksim Meydanı'na girme izni verilmiştir. Törenden sonra Polis, eylemcilerin talep ettiği sürenin bittiğini, kamu düzenini ihlal ettiğini ve eylemin bitirilmesi gerektiğini duyurmuştur.

Tazyikli su ve biber gazı kullanımı dahil olmak üzere polisin uyguladığı yöntem, uluslararası metot ve kurallardan farklı değildir. Almanya'da Stuttgart 21 olaylarında; İngiltere, İsveç, İspanya ve Yunanistan'da, ayrıca ABD'de Occupy Wall Street olaylarında polis benzer yöntem ve taktikleri kullanmıştır.

5) GÖSTERİCİLERLE KURULAN TEMASLAR VE TALEPLERİ

Projeye karşı çıkan Taksim Dayanışma Bileşenleri Platformu (Taksim Platformu) 6 Haziran 2012'den itibaren farklı mecralarda projeye itirazlarını dile getirmiştir. Bu süre zarfında İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve Taksim Platformu arasında çeşitli görüşmeler yapılmıştır. Yani sözkonusu proje ilk defa kamuoyuna duyurulan bir proje değildir.

27 Mayıs 2013 günü olayların başlamasından itibaren şiddet olaylarına karışmamış göstericilerin temsilcileriyle temas kurulmuştur. Başbakan, Başbakan Yardımcısı, Vali ve İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı değişik zamanlarda bu gösterilerin içinde Gezi Parkı, ağaç ve çevre hassasiyetiyle bulunan kişilerle görüşmüştür.

Protestoların başlamasından yalnızca birkaç gün sonra, 1 Haziran'da, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Kadir Topbaş, Taksim Gezi Parkı Platformu ve Mimarlar Odası temsilcilerine projeyi tartışmak ve görüşmek amacıyla buluşma çağrısında bulunmuştur. Ancak, bazı protestoculardan gelen baskı üzerine temsilciler Topbaş'la görüşmeyi kabul etmemiş ve dolayısıyla, toplantı gerçekleştirilememiştir.

5 Haziran 2013 günü Başbakan Vekili Bülent Arınç ile Başbakanlık Merkez Bina'da görüşen **Taksim Platformu üyeleri** görüşmenin ardından basın açıklamasında bulunmuş ve bu açıklamada kamuoyunda oldukça dikkat çeken ve garip karşılanan şu taleplere yer verilmiştir.

"Gezi parkı park olarak kalmalıdır.

-Taksim Gezi Parkı'na Topçu Kışlası adı altında yada başka herhangi bir yapılaşma olmayacağını projenin iptal edildiğine dair resmi bir açıklamanın yapılmasını,

-Atatürk kültür merkezinin yıkılmasına ilişkin girişimlerin durdurulmasını,

-Taksim gezi parkındaki yıkıma karşı direnişten başlayarak, halkın en temel demokratik hak kullanımı engelleyen, şiddetle bastırma emrini veren ,bu emri uygulatan ve uygulayan, binlerce insanın yaralanmasına, yurttaşlarımızın ölmesine neden olan sorumlular, başta İstanbul, Ankara, Hatay valileri ve emniyet müdürleri olmak üzere tüm sorumluların görevden alınmasını,

-Gaz bombası vb materyallerin kullanımının yasaklanmasını,

-Ülkenin dört bir yanında direnişe katıldığı için gözaltına alan yurttaşlarımızın derhal serbest bırakılmasını,haklarında hiçbir soruşturma açılmayacağına ilişkin açıklama yapılmasını,

-1 Mayıs alanı olan Taksim ve Kızılay başta olmak üzere Türkiye'deki tüm meydanlarımızda kamusal alanlarımızda toplantı, gösteri, eylem yasaklarına ve fiili engellemelere son verilmesini,

-İfade özgürlüğünün önündeki engellerin kaldırılmasını,

talep ediyoruz.

Bunun yanı sıra 27 Mayıs 2013 saat 22 00'dan bu yana ülkemizin meydanlarında caddelerinde, sokaklarında ve tüm kamusal alanlarında yaşanan tepkilerin içeriğinin, ruhunun, beklentilerinin, taleplerinin yetkililer tarafından farkedilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Yaşananları marjinallikle açıklamaya çalışmak görmezden gelmek anlamına gelir. Gezi parkına müdahale ile simgeleşen iktidar anlayışının yurttaşlarımızda yaşam tarzına ve inançlarına müdahale ve hor görülme biçiminde algılandığı ve buna kadını, erkeği, genci, yaşlısıyla büyük bir toplumsal tepki gösterdikleri , biz varız, buradayız ve taleplerimiz var biçiminde yanıt verdikleri görülmektedir.

Yükselen bu tepkinin içeriğinin başta **3. Köprü, 3. Havalimanı, Kanal İstanbul AOC ve HES'ler** olmak üzere ekolojik değerlerimizin talanına ve güncel olarak Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu Tasarısına ilişkin itirazların, ülkemize ve bölgemize ilişkin savaş siyasetine karşı duruşun ve barış talebinin kadın bedenleri üzerinde denetim kuran muhafazakar erkek politikalarına karşı yükselen sesin; üniversite, yargı ve sanatçılarımız üzerindeki baskılara karşı direncin, başta Türk Hava Yolları işçileri olmak üzere tüm emekçilerin hak gasplarına karşı taleplerinin ,tüm cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği ayrımcılığına karşı mücadelenin, yurttaşların eğitim ve sağlık hakkına ulaşımının önündeki tüm engellerin kaldırılması istemleri olduğunu, İktidar sahiplerine iletmek istiyoruz.” Başbakan Recep Tayyip Erdoğan 12 Haziran ve 13 Haziran tarihlerinde 4 ayrı görüşme gerçekleştirdi. Göstericiler, temsilcileri, Taksim Platformu sözcüleri ve sanatçıların bulunduğu görüşmelerde, konu farklı boyutlarıyla ele alındı.

13 Haziran günü yapılan görüşmede birçok kesim tarafından, olayların sona ermesini sağlayacağı, demokratik ve adil olduğu ifade edilen ve 4 maddeden oluşan öneri paketi kamuoyuna açıklandı. Buna göre;

1. Mahkeme kararı beklenecek ve Gezi Parkındaki çalışmalar durdurulacak;
2. Mahkeme kararından sonra proje halk oylamasına sunulacak;
3. Orantısız güç kullanımına dair soruşturma neticelendirilecek;
4. Gezi Parkındaki yasadışı eylem ve gösteriler sona erdirilecek.

Ancak, bu öneri 15 Haziran günü Taksim Dayanışma Platformu tarafından reddedildi. Platform, eylemlere devam edeceklerini açıkladı.

6) AK PARTİ HÜKÜMETLERİ DÖNEMİNDE TÜRKİYE’NİN KAT ETTİĞİ MESAFELER VE MAYIS AYINDA YAPILAN BAZI ÖNEMLİ YATIRIMLAR

Türkiye 2002’den bu yana; Demokrasi, Hukukun üstünlüğü ve İnsan Hakları gibi temel konularda önemli Yasal ve Anayasal değişikliklere imza atarak düşünce ve ifade özgürlüğü, örgütlenme özgürlüğü, basın özgürlüğü, toplantı ve gösteri yürüyüşleriyle ilgili özgürlükler, kadın erkek eşitliği, seçme ve seçilme hakkı gibi konularda önemli iyileştirici değişiklikler yapmıştır. Öte yandan, eğitim,sağlık,bayındırlık,enerji,ulaşım,haberleşme, tarım,kalkınma gibi birçok alanda sayısız iyileştirici icraatlar yapılmış, ekonomide tarihi olumlu gelişmeler kaydedilmiştir.

Bu çerçevede **2013 yılında da bazı önemli icraatlar** gerçekleştirilmiştir. Şöyle ki;

1) İstanbul’da 2017 yılında hizmete girecek olan yılda 100 milyon yolcu kapasiteli **46 milyar dolarlık üçüncü havalimanı ihalesini gerçekleştirilmiştir**. Dünyanın en büyük havalimanı, Devletin kasasından tek kuruş çıkmadan yap-işlet-devret modeliyle ihale edildi.

2) Japonya ile Türkiye’de **22 milyar dolarlık bir yatırımla nükleer enerji santrali** kurulması için ilk adımlar atıldı.

3) **İstanbul Boğazına 2,5 milyar dolarlık bir yatırımla 4 gidiş, 4 geliş şeritli, aynı zamanda raylı sisteme sahip üçüncü köprünün temeli atıldı.**

4) 2002’de **11 bin olan İstanbul Borsası 93 binin üzerine** çıkarak rekor kaydetti.

5) 2002’de **27,5 milyar dolar olan Merkez Bankası rezervi 135 milyar dolara** çıktı.

6) 2002’de **gösterge faizi yüzde 63 idi**.Yani devlet yüzde 63 faizle borçlanıyordu. Mayıs ayı içinde gösterge faizi tarihin en düşük seviyesine indi ve **yüzde 4,61** olarak gerçekleşti.Türkiye’nin bu sayede kazancı, **10 yılda 642 milyar**. Faiz lobisine giden bu para,örneğin;16 bin kilometre yol oldu, okul oldu,hastane oldu,enerji santralleri oldu,adalet sarayları oldu. Kamu hizmet binaları oldu. Türkiye’nin her yerinde, **2 milyar 800 milyon ağaç** ve fidan oldu.

7) 4 kredi derecelendirme kuruluşu ard arda **Türkiye’nin kredi notunu Mayıs ayı içinde artırdı.**

8) 2002’de Türkiye’nin **IMF’e olan borcu 23,5 milyar dolardı. 14 Mayıs’ta son taksit ödendi ve IMF’e olan borç sıfırlandı.**

9) **Enflasyonda**, sanayi üretiminde, dış ticarete yeni rekorlara imza atıldı.

10) **Çözüm süreci** başladı ve bu çözüm sürecinde çok güzel neticeler alınmaya başlandı.

Bütün bu iyileşme ve gelişmeler karşısında rahatsız olan bazı iç ve dış karanlık çevreler Mayıs ayı sonunda Türkiye'yi istikrarsızlaştırma projelerine start vermişler, ancak aziz milletimiz bu şiddet eylemleri karşısında tek yürek olarak iradesine, hukuka, demokrasiye ve ülkesine sahip çıkmıştır.

Nitekim, **Başbakan Erdoğan 25.Haziran.2013 tarihli TBMM.Grup Konuşmasında** şu açıklamalarda bulunmuştur:

“Mesele Gezi Parkı değil diyorlardı ya, evet, mesele Gezi Parkı değil, mesele işte bu. Mesele demokrasiyi durdurmak, mesele Türkiye'yi durdurmak, mesele ekonomiyi durdurmak, mesele turizm ağır darbe vurup Türkiye'nin kaybetmesini sağlamak; 10,5 yıl bunu değerli kardeşlerim, defalarca yaptılar. Ekonomi kötüye gitsin de, AK Parti yıpransın da Türkiye'ye ne olursa olsun zihniyetini taşıdılar. Böyle bir zihniyete, bu zihniyetin vandallığına, barbarlığına karşı asla müsamaha göstermeyiz.

Bakın burada şu hususun altını da özellikle çizmek istiyorum: Bu hadiseleri tamamen masum gösteriler olarak gören ve gösterenlerin burayı özellikle dinlemelerini, ekranları başında da izlemelerini rica ediyorum, gösterilerin içinde yer alanların bir defa safiyane niyetlerle yer almadığı artık ortada. Bu gösterileri bir fırsat olarak görenler, medyayı, sosyal medyayı, sokaktaki göstericileri kullanarak Türkiye ekonomisi üzerinde çok ciddi bir operasyon yapmak istediler. Sokaktaki göstericiler Türkiye aleyhine, Türkiye ekonomisi, Türkiye turizmi, Türkiye uluslararası gücü ve itibarı aleyhine çok kirli bir oyunda kullanıldılar ve maalesef aldatıldılar.

Bakın ne yaptılar? Türkiye'deki bu hadiseler yurt dışına sistemli şekilde ve abartılı şekilde aktarıldı. Türkiye içindeki bazı medya kuruluşları Avrupa'daki ortaklarıyla birlikte koordineli şekilde çalıştılar. Türkiye'deki bazı sermaye grupları bu tertibin içinde yer aldılar. Nokta hedeflere tedirginlik oluşturacak şekilde, soru işaretleri oluşturacak şekilde son derece profesyonelce bilgi aktarımı yaptılar. Türkiye'de yatırım yapanlar da ya da yatırım yapmaya niyeti olanlarda tedirginlik meydana getirmek istendi. Sünni bir dalgalanma, istikrarsız bir ortam oluşturmaya, bunu istifade etmeye çalışanlar oldu. Değerli kardeşlerim, tabi manipülasyon yapmaya çalışan, bundan menfaat sağlamaya çalışanlar da oldu. Adeta ekonomi kötüye gitsin, Türkiye kaybetsin, biz kazanalım diye çırpınanlar da oldu.

Şunu çok büyük bir memnuniyetle söylüyorum: Bu operasyon tutmadı, rahat olun. Ekranları başında bizi izleyenler de rahat olsun, bu operasyon tutmamıştır. Türkiye üzerinde bu ameliyatı yapamadılar. 10,5 yıl boyunca yaptığımız köklü reformlar böyle bir operasyonun başarıya ulaşmasını engelledi. Yatırımcılar ülkemize, ülkemiz ekonomisine, demokrasimize, geleceğimize güven duymaya devam ediyorlar. Ülkemize yatırım yapanlar yatırımlarından vazgeçmiyorlar, yatırımlar devam ediyor, hem doğrudan yatırımlar, hem portföy yatırımları devam ediyor. Portföy yatırımlarında son dönemde bir miktar net çıkış oldu, ancak bu çok büyük oranda küresel ölçekteki finansal dalgalanma neticesi bir çıkıştır, bunu da bilmenizi

istiyorum. Çıkandan daha fazlası önümüzdeki dönemde tekrar inşallah Türkiye'ye gelecektir, hiçbir endişeniz olmasın, rahat olun.

Ülkemizde yatırımları olan tüm yatırımcılara elimizden gelen her türlü desteği verdik, bundan sonra da vermeye devam edeceğiz. Ekonomik büyüme ve istihdam yatırımla olur, refah yatırımla artar; bunu iyi biliyoruz. Ülkemize güvenen, yatırım yapan herkese kapılarımız sonuna kadar açıktır, açık kalmaya devam edecektir. Yerli ve uluslararası sermaye ayırt etmeden, sabit yatırım, portföy yatırımı demeden ülkemize yatırımları cezbetmek için her türlü çabayı göstermeye devam edeceğiz”.

7) MEYDANA GELEN ZARAR VE KAYIPLAR:

25 Haziran 2013 tarihi itibarıyla, yaşanan olaylar sebebiyle 4 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, bir güvenlik görevlimiz şehit olmuştur. Yetkililerce yapılan açıklamalarda, konuyla ilgili soruşturmanın sürmekte olup, sorumlu olanların cezalandırılacağı ifade edilmiştir.

Olaylarda ikisi silahla, ikisi bıçakla olmak üzere 668 güvenlik görevlisi ile 4152 sivil vatandaş yaralanmıştır.

Gösterilerin yol açtığı toplam maddi zararın **250 milyon Türk lirasını** aştığı tahmin edilmektedir. Olaylarda 271 sivil araç, 116 polis arabası, 58 kamu binası, 45 ambulans, 4 özel otobüs, 90 belediye otobüsü, 337 iş yeri, 1 konut binası, 5 polis merkezi, biri CHP, diğerleri AK Parti'ye ait 14 parti binası, yüzlerce otobüs durağı, trafik ışık ve levhaları, mobese kameraları, ATM'ler ve kaldırımlara zarar verilmiştir.

Olayların doğrudan ve dolaylı olarak ülke ekonomisine verdiği zararlar ise ayrıca bir incelemeyi gerekli kılmaktadır.

8) OLAYLARIN KRONOLOJİK OLARAK DEĞERLENDİRMESİ

Taksim Gezi Parkı Projesi kapsamında ve bir meseleye özgü olarak başlayan protestolar, kısa zamanda herhangi bir amacı veya talebi olmayan, hükümet aleyhtarı, şiddet ve vandalizm görüntülerine sahne olan ideolojik bir harekete dönüşmüştür.

Sosyal medyada dolaşan bir takım asılsız haberlerin aksine, projede Taksim Gezi bölgesine bir AVM inşa edilmesi fikri hiçbir zaman yer almamıştır. Hem Başbakan Erdoğan hem Belediye Başkanı Kadir Topbaş bunu pek çok kez vurgulamışlardır. Ancak buna rağmen, protestocular ilk günden itibaren bu gerçeği göz ardı ederek hareket etmeyi tercih etmiş, bazı basın mensupları da bu açıklamalar yapılmamış gibi davranmaya devam etmiştir.

Hükümet başından beri göstericiler arasındaki farklı pozisyonların farkında olmuş ve tarafları ayırarak davranmakta ısrarcı olmuştur. Göstericiler ana hatlarıyla iki ayrı gruba

ayrılabilir. **Birinci grup**, Taksim projesine itirazlarını dile getiren ve barışçıl yöntemlerle ilerleyen sivil vatandaşlarımızdan mürekkeptir. Bu vatandaşlarımızın talepleri, sivil demokratik bir zeminde ifade edilen tüm talepler gibi, olması gerektiği şekilde demokratik bir şekilde görüş farkı olarak algılanmıştır. **İkinci grup**, gösteriler sırasında öne çıkan ve sürekli olarak gösterileri provoke eden, gerek Taksim Meydanı'nda gerekse Türkiye'nin diğer illerinde sürekli olarak kamu düzenini bozan, hem diğer vatandaşlar için hem de sivil göstericiler ciddi bir güvenlik riski yaratan illegal radikal militan gruplarda gösterilerde yer almıştır. Bu grup, yaşanan hadiseleri sürekli manipüle ederek, eylemleri AK Parti hükümetine ve Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın şahsına karşı ideolojik ve şiddet içeren bir harekete dönüştürmüştür.

Başbakan Erdoğan, 2 Haziran'da yaptığı iki ayrı konuşmada, ilk grup protestocuları ikinci gruptan ayırmış ve bu grubun protesto etme hakkını teslim etmiştir. Başbakanın ardından aralarında Başbakan Yardımcısı ve İçişleri Bakanı'nın da bulunduğu hükümet yetkilileri de, vatandaşların barışçıl bir biçimde gösteri yapma hakkının olduğunu belirtmişlerdir.

İlk grup içinde AK Parti'nin ardarda gelen seçim başarıları ve alkol satışını Dünya Sağlık Örgütü'nün belirlediği uluslararası standartlara göre düzenleyen alkol yasası gibi bazı politikaları nedeniyle kendini izole ve marjinalize edilmiş hisseden kesimler de bulunmaktadır. Hükümet, bu vatandaşların endişelerini ortadan kaldırmak amacıyla bu kesimlerle sürekli temas halinde kalmaya özen göstermektedir. Zaten taleplerini doğrudan iletmek isteyen gruplarla hükümet ve İstanbul belediye temsilcileri arasında şimdiye kadar birçok görüşme gerçekleşmiştir.

Polisin müdahale etmesine sebebiyet verenler, çoğunlukla ikinci gruba mensup olan eylemcilerdir. Bu kişiler, sürekli olarak ortamı provoke etmiş ve polisin geri çekilme talimatı almasından sonra bile, kamu binalarına, polis arabalarına, medya araçlarına, özel dükkânlara ve diğer pek çok mekâna saldırmışlardır.

Protestoların başlamasından yalnızca birkaç gün sonra, 1 Haziran Cumartesi günü saat 16.00'da polise Taksim meydanından geri çekilme talimatı verilmiş ve ardından Gezi Parkı protestocular ile vatandaşlara açılmıştır.

Polisin geri çekilerek parkın halka açılması, Taksim bölgesindeki gerilimi düşürmüştür. Ancak bu kez de bazı militan gruplar Beşiktaş'taki Başbakanlık ofisine ellerinde sopalar ve taşlarla yürüyüşe geçmiştir. Bu grubun değişik Marksist-Leninist örgütlerin bayrak ve flamaları taşıdığını ve yürüyüş esnasında yol üzerindeki kamu ve özel mülklere zarar verdikleri görülmüştür. Bunun üzerine, polis kuvvetleri harekete geçmiş, bu grupların Başbakanlık ofisine ve diğer binalara saldırmasına izin vermemişlerdir.

Ankara'da ise protestoculara Kızılay/Güven Park'ta eylem yapma izni verilmiş, ancak tıpkı İstanbul'da olduğu gibi bazı gruplar bu kez de Kızılay'daki Başbakanlık merkez binasına

saldırmayı kalkışmıştır. Polis duruma müdahale etmek zorunda kalmış ve bakanlık binalarına yönelik bu saldırıları durdurmuştur.

Tüm şiddet ve provokasyon olaylarının yanında, **İstanbul, Ankara, İzmir ve diğer kentlerde barışçı gösteriler de gerçekleşmiştir.** 2 Haziran Pazar günü bu gösterilerde çok az çatışma yaşanmıştır.

Süreç boyunca özellikle sosyal medyada kitleleri sorumsuzca provoke etmeyi amaçlayan çok sayıda yalan bilgi ve fotoğraf paylaşılmıştır. Uluslararası medya da maalesef hiçbir doğrulatmaya gerek duymaksızın, bu yanlış bilgileri alarak, haberleştirmiştir. Örneğin, çok sayıda kişinin öldüğü, polisin portakal gazı kullandığı, 400 polisin istifa ettiği, helikopterlerden gaz atıldığı, bazı protestocuların işkence gördüğü gibi haberler yapılmıştır. 1 Haziran günü 2 göstericinin öldüğünü açıklayan **Uluslararası Af örgütü ise 2 Haziran Pazar günü bir düzeltme yayınlamış ve bu haberi doğrulatmadan yaydığı için özür dilemiştir.** Söz konusu yalan haber ise daha sonra BBC tarafından alınmış ve 2 Haziran günü yayınlanmıştır. Yapılan yanlış ve abartılı haberlere rağmen, **Uluslararası Af Örgütü'nün** özrü dışında henüz herhangi bir özür dileme söz konusu olmamıştır.

Türk medyasının hükümet baskısı nedeniyle gösterileri yayınlamadığı iddiaları tamamıyla yalandır. Tüm ulusal kanallar olayları canlı olarak, röportajlar, yorumlar ve görsel öğeler kullanarak saatlerce yayınlamıştır. Medyanın olaylara ilişkin yayın yapmamakla en fazla suçlandığı 29 Mayıs 2013- 2 Haziran 2013 tarihleri arasında, ulusal tv kanalları günlük ortalama 19 saat yayın yapılmıştır. Haber akışında olağanüstü bir süreklilik sağlayan yabancı basının faaliyetlerine herhangi bir sınırlama getirilmemiştir.

Arap baharı olayları ile Türk baharı arasında benzerlik kurulması tamamen yersizdir. Türkiye parlamenter bir demokrasidir. **AK Parti'yi oyların %50'sini alarak iktidara taşıyan son seçimler 2011 yılında yapılmıştır ve bu seçimler neticesinde AK Parti iktidara gelmiştir.** Türkiye'de seçimlere katılım oranı genellikle yüzde 80 gibi yüksek rakamlarda gerçekleşmektedir.

Başbakan Erdoğan'a ve hükümete yöneltilen diktatörlük ve otoriterlik suçlamaları hiçbir somut kanıt olmaksızın, ideolojik gerekçelerle yapılmaktadır. Şeffaflığı uluslararası düzeyde kabul gören seçimlerle üst üste son üç genel seçimi kazanmış ve oyların yüzde 50'sini alarak iktidara gelmiş, halkın taleplerine cevap veren, sürekli olarak farklı imkân ve araçlarla farklı kesimlerle istişare etmeye özen gösteren bir hükümeti "otoriter" olarak eleştirmek haksızlıktır ve bir çarpıtma girişimidir.

Hükümet, gerek yerel politikalarını gerekse ülke çapında yürüttüğü faaliyetleri anlatma noktasında yeterli ve daha etkili bir iletişim faaliyeti yürütmesi ihtiyacı içinde olabilir. Fakat, bu durum, bazılarının taleplerini şiddet yöntemleriyle göstermesini haklı kılmaz. Üstelik bu gruplardan birçoğu talep ve itirazlarını somut bir biçimde iletmekte bir hayli zayıf kalmış ve provoke eden kamu düzenini ihlal eden bir tarzda davranmayı tercih etmiştir.

İstanbul'daki barışçıl gösterileri manipüle etmeye çalışan radikal gruplar, Türkiye'nin demokrasi güçleri arasında değillerdir. Bu gruplar, geçmişte Türkiye'de askeri darbeleri ve müdahaleleri desteklemiş, Kürt sorununun çözülmesine karşı çıkmış, farklı inanç gruplarına mensup vatandaşlarımızın taleplerine şiddetli bir şekilde itiraz etmiş, çoğu zaman onları terörize etme yolunu seçmiş , ifade ve inanç özgürlüğünün bastırılmasını desteklemiş, yabancı düşmanı eylemlere karışmışlardır.

4 Haziran 2013 günü Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç bir basın toplantısı düzenleyerek protestoculara seslenmiştir. Konuşmasında, meşru talepleri olan barışçıl eylemcileri radikal gruplardan ayıran Arınç, kasıtlı provokasyonlara karşı vatandaşları uyarmıştır. Arınç, sivil demokratik bir zeminden ayrılmayan, taleplerini bu zeminde dile getirdiği halde gösteriler sırasında aşırı güç kullanımına maruz kalan vatandaşlardan özür dilemiştir. Arınç buna karşı, yağmacılık ne de terör eylemlerinin hiçbir şekilde tolere edilmeyeceğini yinelemiştir.

Arınç, 5 Haziran günü Taksim Dayanışma Platformu'ndan temsilcilerle Gezi Parkı projesini görüşmek üzere bir araya gelmiştir. Bu görüşmenin ardından yaptığı açıklamada, Arınç, bir öneri olarak Gezi Parkı için bir **referandum** yapılabileceğinden bahsetmiştir. Ancak Mimarlar Odası bu demokratik çözüm önerisini herhangi bir gerekçe göstermeksizin reddetmiştir.

3 ve 4 Haziran tarihlerinde, Cumhurbaşkanı Gül, protestocuların mesajlarının alındığını ve bu mesajların hükümet yetkililerince dikkate alınacağını söylemiştir.

İçişleri Bakanlığı polisin aşırı güç kullanımına ilişkin iddialara dair soruşturmaların ivedilikle yapılacağını belirtmiştir.

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Topbaş, Gezi Parkı alanına bir AVM, otel veya rezidans yapmayı planladıklarını yinelemiştir. Bunun yerine, Topçu Kışlası'nın belki bir şehir müzesi olabileceğini ifade eden Topbaş, ayrıca, Taksim Projesi'nin, belediye meclisi tarafından oybirliğiyle onaylandığını bir kez daha hatırlatmıştır.

Hem iç hem de dış kamuoyunca yürütülen dezenformasyon çabaları çerçevesinde bir meşruiyet sorunu yaratılmak istendiğini düşünen vatandaşlar, Başbakan Erdoğan'ı havalimanında büyük bir kalabalıkla karşılamıştır. Daha sonra yapılan mitinglerde Başbakan Erdoğan, göstericilerden bir oluşan grup ile Gezi Parkı projesi hakkında görüşmekten memnuniyet duyacağını söylemiştir., Göstericilerin İstanbul Valisi ve/veya Kültür ve Turizm Bakanı görüşmesinin de mümkün olduğunu da sözlerine ekleyen Başbakan Erdoğan, 12 Haziran günü şiddet eylemlerine karışmamış bir grup göstericiyle bir araya geleceğini bildirmiştir.

Başbakan Erdoğan, 12 Haziran 2013 günü sanatçı ve akademisyenlerin de aralarında bulunduğu 11 kişilik bir temsilciler heyetini kabul etmiştir. 4,5 saatlik bu görüşmenin ardından, İstanbul'da Taksim Gezi Parkı için bir referandum yapılabileceği belirtilmiştir.

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, 14 Haziran 2013 tarihinde Taksim Dayanışması'nın sözcüleri, sanatçılar ve aydınlardan oluşan grupla Ankara'da Başbakanlık Konutu'nda yaklaşık dört saat süren bir görüşme yapmıştır. Toplantının sonunda, **yargı kararı çıkıncaya** kadar Gezi Parkına dokunulmayacağı ve bir **halk oylamasının** yapılabileceği açıklandı. Özellikle protestoların ilk günlerinde orantısız güç kullanan güvenlik görevlileri ile ilgili gerekli inceleme ve soruşturmaların yapılacağına da altı çizildi. Hükümet bu süreçte, ortamın sakinleşmesi için, Gezi Parkı'ndaki gösterilerin bir an önce bitirilmesini istedi.

İstanbul Valisi Hüseyin Avni Mutlu, 14 Haziran Perşembe gecesine Gezi Parkı eylemcileriyle İstanbul Dolmabahçe'de bir araya geldi. Vali Hüseyin Mutlu, gençleri anladıklarını, anlamaya devam edeceklerini ve diyalog içinde olmanın önemli olduğunu açıkladı.

AK Parti Başkan Yardımcısı ve Hükümet Sözcüsü Hüseyin Çelik, gerçek konu çevresel farkındalık veya yeşil alanlara saygı ise Gezi Parkı protestoları ile alakalı tüm mesajları alındığını bildirdi.

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, 15 Haziran Cumartesi günü Ankara'da "Milli İradeye Saygı" mitingi düzenledi. İki yüzünü aşkın kişinin katıldığı mitingde Erdoğan, görüşmeleri hatırlatarak gösterilerin ve Gezi Parkı'ndaki eylemin bir an önce bitmesi gerektiğini, buranın tüm İstanbul halkına ait olduğunu, aksi halde müdahale etmek zorunda kalacaklarını ifade etti.

Birçok kesim tarafından, olayların sona ermesini sağlayacağı, demokratik ve adil olduğu ifade edilen ve 4 maddeden **oluşan (yargı kararı, referandum, soruşturmalar ve eylemlerin bitmesi)** öneri paketi, 15 Haziran günü Taksim Dayanışma Platformu tarafından reddedildi. Platform, eylemlere devam edeceklerini açıkladı.

Gezi Parkındaki eylemi sona erdirmek amacıyla, 15 Haziran akşam saatlerinde, yapılan birçok uyarının ardından polis Gezi Parkı'na müdahale etmek zorunda kalmıştır.

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, 16 Haziran Pazar günü "Milli İradeye Saygı" mitinglerinin ikincisi İstanbul'da bir milyonu aşkın kişinin katılımıyla gerçekleştirdi. Bir milyonu aşkın insanın katıldığı miting, olaysız sona ererken, Erdoğan, barış, birlik ve saygı mesajları verdi. Mitingle beraber, 2014 yerel seçim kampanyasının da başlatıldığı ifade edilmiştir.

10) SONUÇ VE TALEP:

Türkiye, farklı etnik köken, inanç ve düşüncelere mensup vatandaşlarımızın barış içinde birlikte yaşadığı köklü bir medeniyete ve tarihe sahip güçlü ve büyük bir ülkedir. Türkiye'nin bütünlüğünü, birlik ve beraberliğini, barışını ve huzurunu bozmayı amaçlayan hiçbir eylem hoşgörüsüyle karşılanamaz.

Vatandaşların itirazlarını ve taleplerini hukukun sınırları içinde dile getirmesi, bu amaçla protesto, miting ve basın açıklamaları yapmaları Demokratik Hukuk Devletinde olağan karşılanması gereken bir durumdur. Zira demokrasi katılım, çokseslilik, açık fikirlilik ve hoşgörü temelinde anlam kazanır. Bu tür eylemlerin meşruiyeti, amaç, yöntem ve kullanılan araçlarla doğrudan ilişkilidir. Barışçıl amaçlara yönelik eylemlerin bizatihi amacı dışında kullanılan yöntem ve araçlar bakımından da hukukun izin verdiği nitelikte ve meşru olması zorunludur. Zira aksi durum, anarşi ve kaos doğurur ve hiçbir demokratik rejimde kabul edilemez.

Çevreye verilen zararlara yönelik girişilen –barışçıl amaç taşıyan-protesto eylemlerinin, amaç dışına çıkılarak Hükümeti düşürmeye, güvenlik güçleriyle çatışmaya, kamuya ve özel şahıslara ait mallara zarar vermeye, vatandaşın can ve mal güvenliğini tehdit eder boyutlara ulaşması, yani kamu düzenini ve barışını temelinden sarsmaya ve bozmaya yönelmesi, amacın meşruiyetini ortadan kaldırır.

Kullanılan yöntemlerin barışçıl amaca uygun olması gerekirken yakma, yıkma, kırma, dökme, tahrip etme gibi zarar vermeye yönelik şiddetin, eylemlerde bir yöntem olarak benimsenmesi, şiddetin tahrik ve teşvik edilmesi, bu eylemlerde yakıcı, patlayıcı, öldürücü, yaralayıcı ve tahrip edici nitelikteki araç ve gereçlerin kullanılması da eylemlerin gayrimeşru olması sonucunu doğurur.

Kamu düzenini sağlama görevini ifa eden kolluk güçleri bu çerçevede yasaların kendilerine verdiği yetki çerçevesinde olaylara müdahalelerde bulunmuştur. Bu yetkiyi kullanırken bazı kolluk güçlerinin yetki sınırlarını aşması normal karşılanamayacağı gibi, kamu düzenini ve barışını bozmaya yönelik yasadışı eylemlere karşı hukukun kendisine tanıdığı yetkileri kullanması, yani görevini yerine getirmesi de eleştirilemez. Nitekim bu olaylarda görevinin sınırlarını aşan polis ve diğer kamu görevlileri hakkında yasal işlemler derhal başlatılmıştır.

Özgürlükçü demokratik rejimlerde esas olan irade, milletin iradesidir. İktidarın kaynağı ve meşruiyeti bu iradeye dayanır. Bu rejimlerde iktidarlar milli iradenin tezahür ettiği hür ve serbest seçimler yoluyla göreve gelir; iktidarın görevde kalması veya görevden ayrılması da ancak demokrasinin kurum ve kuralları çerçevesinde mümkün olur. Bunun dışında bir yolu benimsemek demokratik sistemlerde asla kabul edilemez bir yaklaşımdır. İktidarı sandık yerine kaba kuvvete başvurarak sokakta arama girişimleri darbeden öte bir anlam taşımaz.

Ülkemizde **şiddet kültürü** yerine **birlikte barış içinde yaşama kültürünü** geliştirmek, sorunlarımızı hukukun sınırları içinde dile getirmek ve çözüm yolları aramak, başta siyasi partiler olmak üzere tüm ülke insanına düşen önemli bir görevdir.

Geçmişte yaşanan acı tecrübelerden ders alarak, Gezi parkı olaylarıyla başlayan eylemlilik sürecinin sebep ve sonuçlarının araştırılıp, tüm boyutlarıyla değerlendirilerek alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi için bir Meclis Araştırması Komisyonu kurulması amacıyla işbu önerge verilmiştir.